

III

(Inne akty)

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

NR 521/12/COL

z dnia 19 grudnia 2012 r.

zamykająca formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie pomocy państwa wszczęte decyzją nr 363/11/COL w odniesieniu do pomocy państwa udzielonej trzem islandzkim bankom inwestycyjnym w postaci pożyczek na preferencyjnych warunkach ze zmienionymi harmonogramami spłaty (Islandia)

URZĄD NADZORU EFTA („Urząd”),

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym („Porozumienie EOG”), w szczególności jego art. 61 oraz protokół 26 do tego porozumienia,

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości („porozumienie o nadzorze i Trybunale”), w szczególności jego art. 24,

UWZGLĘDNIAJĄC protokół 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale („protokół 3”), w szczególności jego część I art. 1 ust. 3 oraz część II art. 4 ust. 4 i art. 6,

PO wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. FAKTY

1. Procedura

- (1) Pismem z dnia 22 czerwca 2010 r. Urząd Nadzoru EFTA („Urząd”) otrzymał skargę od islandzkiego przedsiębiorstwa zajmującego się obrotem papierami wartościowymi H.F. Verðbréf hf., które twierdziło, że w marcu 2009 r. islandzki skarb państwa udzielił bankom inwestycyjnym Saga Capital i VBS niezgodnej z prawem pomocy

⁽¹⁾ Decyzja Urzędu Nadzoru EFTA nr 363/11/COL z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do pomocy państwa udzielonej trzem islandzkim bankom inwestycyjnym w postaci pożyczek na preferencyjnych warunkach ze zmienionymi harmonogramami spłaty została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w dniu 26 stycznia 2012 r. (Dz.U. C 21 z 26.1.2012, s. 2) i w Suplemencie EOG nr 4 z 26.1.2012, s. 8.

państwa poprzez zamianę zadłużenia krótkoterminowego zaciągniętego w Banku Centralnym Islandii („BCI”) na pożyczki długoterminowe na korzystnych warunkach. Urząd otrzymał i zarejestrował pismo w dniu 7 lipca 2010 r. (nr referencyjny 563424).

- (2) Po otrzymaniu stosownych informacji od władz islandzkich i omówieniu z nimi tej sprawy podczas posiedzenia w dniu 6 czerwca 2011 r.⁽²⁾ Urząd decyzją nr 363/11/COL z dnia 23 listopada 2011 r. wszczął formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie pomocy państwa udzielonej trzem islandzkim bankom inwestycyjnym w postaci pożyczek na preferencyjnych warunkach ze zmienionymi harmonogramami spłaty⁽³⁾. We wspomnianej decyzji Urząd wezwał zainteresowane strony do zgłaszania uwag. Pismem z dnia 21 lutego 2012 r. (nr referencyjny 625875) władze islandzkie przedstawiły swoje uwagi na temat decyzji Urzędu nr 363/11/COL.
- (3) W czerwcu 2012 r. Urząd otrzymał informacje od skarżącego, H.F. Verðbréf hf., dotyczące procesu likwidacji Saga Capital hf. (nr referencyjny 641907). Urząd otrzymał informacje na ten temat również z innych źródeł i z uwagą śledził proces likwidacji banków inwestycyjnych, które stanowiły przedmiot decyzji nr 363/11/COL.

2. Opis środków

- 2.1. System udzielania pożyczek zabezpieczonych i pożyczek papierów wartościowych Banku Centralnego Islandii
- (4) Środki poddane ocenie wstępnej w decyzji Urzędu nr 363/11/COL są powiązane z systemem udzielania pożyczek zabezpieczonych i pożyczek papierów wartościowych BCI. W ramach swojej roli jako bank centralny i pożyczkodawca ostatniej instancji oraz zgodnie z polityką pieniężną innych banków centralnych BCI zapewnił

⁽²⁾ Zob. motywy 2–6 decyzji Urzędu nr 363/11/COL.

⁽³⁾ Aby zapoznać się z odniesieniami dotyczącymi publikacji, zob. przypis 1.

przedsiębiorstwu finansowemu krótkoterminowe instrumenty kredytowe w postaci pożyczek zabezpieczonych⁽⁴⁾ zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów BCI odnoszących się do tej kwestii. W 2007 i 2008 r. liczba udzielanych pożyczek zabezpieczonych stale rosła, a BCI stał się głównym źródłem płynności przedmiotowych przedsiębiorstw finansowych. W czasie załamania finansowego trzech islandzkich banków komercyjnych w październiku 2008 r. BCI nabył roszczenia o znacznej wartości względem krajowych przedsiębiorstw finansowych, poparte różnego rodzaju zabezpieczeniami.

- (5) W związku z upadkiem banków wartość zabezpieczeń zmalała i stało się jasne, że BCI poniósł straty z powodu niepewnego zabezpieczenia. Po udzieleniu zezwolenia przez Parlament skarb państwa i BCI zawarły w styczniu 2009 r. porozumienie, zgodnie z którym BCI przekazał ministerstwu finansów część swoich roszczeń względem przedsiębiorstw finansowych z tytułu pożyczek zabezpieczonych wraz z aktywami bazowymi. W lutym 2010 r. ministerstwo i BCI uzgodniły, że roszczenia przekazane uprzednio ministerstwu przez BCI należy z powrotem przekazać Eignarhaldsfélag Seðlabanka Íslands (EÍÍ), niedawno utworzonej spółce holdingowej BCI, po obniżonej cenie na dzień 31 grudnia 2009 r.
- (6) Zarząd długiem publicznym, administrowany przez BCI, oferuje instrumenty pożyczkowe głównym dealerom zajmującym się obrotem państwowymi instrumentami dłużnymi. Celem takiego udzielania pożyczek papierów wartościowych jest poprawa funkcjonowania rynku i utrzymanie płynności na rynku serii obligacji, który jest tworzony przez zarząd długiem publicznym. Do papierów wartościowych akceptowanych przez zarząd długiem publicznym jako zabezpieczenie na obligacjach skarbowych i bonach należą wszystkie obligacje państwowe i obligacje referencyjne zabezpieczone hipoteką sprzedawane drogą elektroniczną na rynku wtórnym. Inne papiery wartościowe sprzedawane drogą elektroniczną również mogą być akceptowane w zależności od kryteriów określonych w ramach danego instrumentu. Oprocentowanie tych pożyczek ustala się w oparciu o stopę repo BCI. Okres umowy wynosi maksymalnie 28 dni⁽⁵⁾.

2.2. *Zamiana krótkoterminowych instrumentów kredytowych na pożyczki długoterminowe*

- (7) W marcu 2009 r. ministerstwo finansów zawarło z bankami inwestycyjnymi Saga Capital hf., VBS hf. i Askar Capital hf. umowy dotyczące zamiany pożyczek. Wszystkie umowy pożyczki zawarto na podobnych warunkach. Kwoty pożyczki opierały się na rozliczeniu odpowiednich zobowiązań w grudniu 2008 r. Warunki spłaty pożyczek były takie same dla banków Saga i VBS. Pożyczki podlegały spłacie przez kolejne siedem lat z indeksacją i oprocentowaniem wynoszącym 2 %

w skali roku. Warunki spłaty pożyczki w odniesieniu do banku Askar Capital były podobne, z wyjątkiem oprocentowania rocznego, które wynosiło 3 %. Całkowita wartość nominalna długu przypadającego na trzy banki inwestycyjne w momencie emisji obligacji długoterminowych wynosiła 52,4 mld ISK⁽⁶⁾.

- (8) Powyższe środki opierały się na propozycjach grupy roboczej, która w dniu 20 stycznia 2009 r. przedstawiła ministrowi finansów memorandum w sprawie restrukturyzacji zadłużenia przedsiębiorstw finansowych z tytułu zabezpieczonych instrumentów pożyczkowych w BCI. Memorandum sporządzono na podstawie informacji na temat przedsiębiorstw finansowych i ich zdolności do spłaty długu. Zgodnie z memorandum przedsiębiorstwa finansowe objęte analizą nie były w stanie spłacić swoich długów BCI w całości z powodu skutków kryzysu finansowego w Islandii. W memorandum grupy roboczej ministra stwierdzono również, że w tym czasie cały aparat władz islandzkich skupiał się na utrzymaniu funkcjonowania krajowego systemu finansowego i ochronie interesów posiadaczy depozytów. Mając to na uwadze oraz uwzględniając inne czynniki, za konieczne uznano wprowadzenie pewnych ustaleń w celu zagwarantowania, że przedsiębiorstwa będą w stanie spłacić swoje długi.
- (9) Według władz islandzkich decyzja w sprawie warunków oprocentowania nie koncentrowała się na kwestii sprawiedliwego i normalnego zwrotu z kapitału własnego, ponieważ od początku było wiadomo, że dane przedsiębiorstwa prawdopodobnie nie będą w stanie spłacić w całości odnośnych zobowiązań. Zamiast tego grupa robocza skupiła się na ustaleniu oprocentowania wystarczająco wysokiego, aby miało ono znaczenie dla danego przedsiębiorstwa, ale nie na tyle wysokiego, aby wykluczyć możliwość spłaty, co eliminowałoby zachętę dla danych przedsiębiorstw do przeprowadzania restrukturyzacji ich finansów.
- (10) Władze islandzkie ustanowiły jednak pewne warunki dotyczące zamiany zadłużenia. Zgodnie z tymi warunkami dłużnik był m.in. zobowiązany nie wypłacać dywidend, chyba że dokonywana byłaby odpowiednia wpłata na poczet spłaty pożyczki, dłużnik nie mógł podejmować żadnych zobowiązań o dużym ryzyku, które przekraczałyby 20 % kapitału własnego (adekwatność kapitałowa), wszelkie premie wypłacane pracownikom dłużnika powinny być umiarkowane, dłużnicy byli zobowiązani przedstawiać pożyczkodawcy szczegółowe kwartalne sprawozdania z prowadzonych przez nich działań, a współczynnik adekwatności kapitałowej dłużników nie powinien spaść poniżej 10 %. W przypadku gdyby poziom płynności dłużników okazał się nie do przyjęcia z punktu widzenia BCI lub gdyby ich współczynnik adekwatności kapitałowej spadł poniżej 10 %, pożyczkodawca mógłby wymagać zamiany pozostającej kwoty należności z tytułu pożyczek wraz z odsetkami i pozostałymi stosownymi kosztami na kapitał własny. Warunki te miały na celu zwiększenie prawdopodobieństwa pełnego zwrotu pożyczek i tym samym ochronę interesów skarbu państwa.
- (11) Bardziej szczegółowy opis środków zawarto w decyzji Urzędu nr 363/11/COL⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Pożyczki zabezpieczone określane są również mianem pożyczek repo, a umowy z udzielonym przyrzeczeniem odkupu stanowią umowy, w których sprzedawca papierów wartościowych, takich jak bony, zgadza się na ich odkupienie w określonym czasie i po określonej cenie.

⁽⁵⁾ W celu zapoznania się z dalszymi informacjami szczegółowymi zob. Przepisy Banku Centralnego Islandii dotyczące instrumentów udzielania pożyczek papierów wartościowych głównym dealerom w imieniu skarbu państwa, z dnia 28 listopada 2008 r., dostępne pod adresem: <http://www.lanamal.is/assets/nyrlanasysla/regluren08.pdf>.

⁽⁶⁾ Dalsze informacje szczegółowe na temat umów pożyczki zawarto w decyzji nr 363/11/COL, motywy 11–27.

⁽⁷⁾ W szczególności w części 2.2 przedmiotowej decyzji.

2.3. Cel środka oraz krajowa podstawa prawna

- (12) Władze islandzkie uznały, że podjęte środki miały dwojaki cel: po pierwsze, stanowiły próbę zabezpieczenia rozległych interesów państwa poprzez odzyskanie przezeń jak największej części należności, a po drugie, dawały przedsiębiorstwom finansowym pole manewru oraz szansę na rozwiązanie problemów i przezwyciężenie trudności.
- (13) Środki opierały się na upoważnieniu wystosowanemu przez parlament islandzki w pkt 7.20 korygującego budżetu państwa na 2008 r., na mocy którego minister finansów w imieniu skarbu państwa był upoważniony do zakupu od Banku Centralnego Islandii papierów komercyjnych oddanych w zastaw bankowi jako zabezpieczenie pożyczek oraz do uregulowania tych roszczeń w najbardziej opłacalny sposób.

2.4. Beneficjenci

- (14) Jak zauważono wcześniej, trzema beneficjentami wspomnianych wyżej środków były banki inwestycyjne Saga Capital hf., VBS hf. oraz Askar Capital hf. Bardziej szczegółowy opis tych trzech beneficjentów oraz późniejszych zmian w zakresie ich działalności znajduje się w sekcjach 2.5 i 2.6 decyzji Urzędu nr 363/11/COL.

3. Podstawy wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego

- (15) W decyzji nr 363/11/COL Urząd wstępnie ocenił, czy środki zastosowane przez skarb państwa, mające na celu zamianę należności krótkoterminowych na pożyczki długoterminowe na korzystnych warunkach były zgodne z przepisami Porozumienia EOG dotyczącymi pomocy państwa. Z uwagi na fakt, że zaangażowanie państwa jako głównego wierzyciela przedsiębiorstw objętych postępowaniem wynikało z wcześniejszych środków, mianowicie pożyczek zabezpieczonych BCI oraz pożyczek papierów wartościowych, konieczne było jednak rozpatrzenie, czy przedmiotowe środki mogły stanowić pomoc państwa.
- (16) W związku z tym Urząd rozpoczął ocenę od analizy krótkoterminowych pożyczek zabezpieczonych BCI udzielonych przedsiębiorstwom finansowym. Władze islandzkie podkreśliły, że krótkoterminowe instrumenty kredytowe objęte postępowaniem należą do normalnych środków BCI z zakresu polityki pieniężnej i rynku finansowego oraz normalnego zarządzania długiem publicznym przez skarb państwa. Urząd nie kwestionował faktu, że przedmiotowe środki stanowią część polityki pieniężnej i polityki zarządzania długiem publicznym oraz że opierają się na odpowiednich przepisach w tym zakresie⁽⁸⁾. Środki podjęto z inicjatywy przedsiębiorstw finansowych objętych postępowaniem, a BCI w tamtym czasie nie był zabezpieczony żadną kontrgwarancją ze strony państwa. W związku z tym Urząd stwierdził, że ani krótkoterminowe pożyczki zabezpieczone BCI udzielone przedsiębiorstwom finansowym ani krótkoterminowe instrumenty pożyczkowe skarbu państwa nie wiążą się z pomocą państwa.

- (17) W swojej wstępnej opinii Urząd uznał natomiast, że umowy skarbu państwa w sprawie zamiany pożyczek stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego stwierdzono następujące kwestie:

(i) Urząd stwierdził, że środki zostały wyraźnie przyznane przy użyciu zasobów państwowych, ponieważ pożyczek udzieliło ministerstwo finansów na podstawie upoważnienia przewidzianego w budżecie państwa;

(ii) Urząd stwierdził, że środki przyniosły korzyści handlowe trzem bankom inwestycyjnym, ponieważ banki te były zwolnione z opłat w formie spłaty odsetek oraz innych kosztów związanych z krótkoterminowymi instrumentami kredytowymi w BCI, które normalnie musiałyby one pokrywać ze swoich budżetów. Urząd wyraził również wątpliwości dotyczące tego, czy środki były zgodne z postępowaniem prywatnego wierzyciela w porównywalnym stanie prawnym i faktycznym, biorąc pod uwagę korzystne warunki spłaty pożyczek oraz fakt, że nie przewidziano w nich zwiększenia oprocentowania w przypadku poprawy sytuacji finansowej dłużników;

(iii) w odniesieniu do selektywności Urząd stwierdził, że charakteru tych środków nie można uznać za ogólny, ponieważ sprzyjają trzem przedsiębiorstwom w jednym konkretnym sektorze gospodarki, a inne przedsiębiorstwa i sektory z nich nie korzystają. Środki należy zatem uznać za selektywne⁽⁹⁾. Co więcej, władze islandzkie nie przedstawiły jasnych dowodów na to, że korzystne umowy w sprawie zamiany pożyczek skutecznie udostępniono wszystkim przedsiębiorstwom znajdującym się w porównywalnym stanie prawnym i faktycznym, co Saga Capital, VBS i Askar Capital;

(iv) ponadto Urząd stwierdził, że środki mogą naruszać konkurencję. Mimo że banki inwestycyjne objęte postępowaniem działały głównie na rynku islandzkim i miały niewielkie rozmiary, były jednak zaangażowane w świadczenie usług finansowych, które są w pełni otwarte na konkurencję i handel w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

- (18) Urząd wyraził też wątpliwość, czy pomoc państwa można uznać za zgodną z Porozumieniem EOG. Władze islandzkie odniosły się do art. 61 ust. 3 Porozumienia EOG oraz wytycznych Urzędu dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji na poparcie swojej argumentacji, że środek jest zgodny z Porozumieniem. Władze islandzkie nie przedstawiły jednak żadnych dowodów, które umożliwiłyby ocenę zgodności środków z art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG lub z tymczasowymi wytycznymi Urzędu dotyczącymi pomocy państwa w związku z kryzysem finansowym. Urząd podkreślił, że w tymczasowych przepisach dotyczących pomocy przedsiębiorstwom finansowym przewiduje się ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum,

⁽⁸⁾ Wspomniane przepisy zastąpiono dnia 26 czerwca 2009 r. przepisami nr 553 na ten sam temat (przepisy mające zastosowanie obecnie).

⁽⁹⁾ Zob. na przykład sprawa C-75/97 Belgia przeciwko Komisji (Maribel bis/ter) [1999] Rec. I-3671 oraz niedawny wyrok w sprawach połączonych C-106/09 P i C-107/09 P Komisja przeciwko Rządowi Gibraltaru, dotychczas nieopublikowany, pkt 75.

przywrócenie długoterminowej rentowności banku oraz zabezpieczenia przed nadmiernym zakłóceniem konkurencji. We wspomnianych wytycznych określono w szczególności zasady mające na celu zapewnienie właściwego i odpowiedniego wynagrodzenia z tytułu dokapitalizowania przez państwo⁽¹⁰⁾. Wydaje się, że w warunkach spłaty pożyczek udzielonych przez państwo nie uwzględniono tych zasad. Pożyczek udzielono z siedmioletnim okresem spłaty, z indeksacją oraz stałym oprocentowaniem w wysokości 2 % rocznie, co stanowi stawkę znacznie niższą od stawek rynkowych, i nie przewidziano żadnego zwiększenia oprocentowania w celu zachęcenia do wykupu kapitału państwowego. W świetle powyższego Urząd stwierdził, że tego rodzaju warunki pożyczek nie są zgodne z wytycznymi Urzędu dotyczącymi pomocy państwa.

4. Uwagi władz islandzkich

- (19) W swoich uwagach władze islandzkie skoncentrowały się na stanowisku, że środki były zgodne z Porozumieniem EOG. Według nich środki nie miały charakteru selektywnego, ponieważ sytuacja przedmiotowych trzech banków inwestycyjnych była wyjątkowa, a inne banki, takie jak Straumur, SPB i SPRON, nie znajdowały się w podobnej sytuacji, co wspomniane trzy banki inwestycyjne. W czasie, gdy zawierano umowy w sprawie zamiany pożyczek, niektóre z pozostałych instytucji bankowych zalegały już ze swoimi zobowiązaniami względem wierzycieli, a ich wysiłki w zakresie reorganizacji były już na tyle zaawansowane, że zamiana zadłużenia w BCI nie byłaby znaczącym czynnikiem w ich restrukturyzacji finansowej. Władze islandzkie utrzymywały również, że ich decyzje o zamianie pożyczek były zgodne z testem prywatnego wierzyciela, ponieważ każdy wierzyciel znajdujący się w tej samej sytuacji, co państwo islandzkie w tamtym czasie, postąpiłby w taki sam sposób.
- (20) Ponadto władze islandzkie przedstawiły informacje dotyczące obecnego statusu przedmiotowych trzech banków inwestycyjnych oraz zmian, jakie miały miejsce od czasu wydania decyzji Urzędu nr 363/11/COL⁽¹¹⁾.
- (21) Z uwagi na fakt, że przedmiotowi trzej beneficjenci zaprzestali wszelkiej działalności gospodarczej od czasu wydania decyzji nr 363/11/COL, oraz w nawiązaniu do ustalonej praktyki Komisji Europejskiej i Urzędu w sprawie przeprowadzania klasyfikacji środków w odpowiednich warunkach oraz oceny ich zgodności⁽¹²⁾ władze islandzkie

utrzymywały, iż nie było powodu, aby Urząd w dalszym ciągu prowadził postępowanie w przedmiotowej kwestii.

II. OCENA

- (22) Artykuł 61 ust. 1 Porozumienia EOG stanowi, co następuje:

„Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Porozumienia, wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem niniejszego Porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami”.

- (23) Oznacza to, że aby środki mogły zostać uznane za pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, muszą obejmować przyznanie dotacji przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych, przynosić korzyść przedsiębiorstwu będącemu beneficjentem, być selektywne, zakłócać konkurencję i potencjalnie wpływać na wymianę handlową między umawiającymi się stronami.

- (24) Jak zauważono wcześniej, Urząd w decyzji nr 363/11/COL wstępnie stwierdził, że środki będące przedmiotem oceny, tj. zamiana krótkoterminowych instrumentów kredytowych na pożyczki długoterminowe, spełniają kryteria określone w art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, a zatem stanowią pomoc państwa. Ponadto nic nie sugerowało, aby środki były zgodne z ogólnymi przepisami Porozumienia EOG dotyczącymi pomocy państwa lub z tymczasowymi wytycznymi Urzędu dotyczącymi pomocy państwa w związku z kryzysem finansowym. W trakcie postępowania Urząd nie otrzymał żadnych informacji, które mogłyby zmienić to wstępne stanowisko. Ponadto władze islandzkie nie zgłosiły Urzędowi środków pomocy, których dotyczy decyzja o wszczęciu postępowania, przed ich wdrożeniem. Postępując w ten sposób, nie dopełniły swojego obowiązku zgłoszenia na podstawie części I art. 1 ust. 3 protokołu 3. Wdrożenie przedmiotowych środków pomocy było zatem niezgodne z prawem. Pomimo to Urząd musi jednak ocenić, czy istnieje powód, aby dalej prowadzić postępowanie w tej sprawie.

- (25) Jak zauważono w decyzji nr 363/11/COL, bank inwestycyjny Askar Capital hf. już w 2007 r. poniósł znaczące straty z tytułu inwestycji w strukturyzowane produkty kredytowe (*subprime*) z amerykańskimi kredytami hipotecznymi jako aktywami bazowymi. W czerwcu 2010 r. bank doświadczył jeszcze większych trudności, kiedy Sąd Najwyższy w Islandii orzekł, że pożyczki denominowane w walucie obcej są nielegalne. Ostatecznie dnia 14 lipca 2010 r. bank złożył wniosek o upadłość i tego samego dnia został przejęty przez Urząd Nadzoru Finansowego

⁽¹⁰⁾ Zob. na przykład wytyczne Urzędu w sprawie dokapitalizowania dostępne pod adresem: <http://www.efasurv.int/?1=1&showLinkId=16015&l=1>.

⁽¹¹⁾ Urząd otrzymał później odpowiednie informacje od skarżącego (nr referencyjny 641907).

⁽¹²⁾ Decyzja Komisji z dnia 25 września 2007 r. dotycząca środków pomocy zastosowanych przez Hiszpanię na rzecz przedsiębiorstwa IZAR, sprawa C 47/2003 (Dz.U. L 44 z 20.2.2008, s. 33), decyzja Komisji z dnia 9 listopada 2005 r. w sprawie środka wdrożonego przez Francję na rzecz *Mines de potasse d'Alsace*, sprawa C 53/2000 (Dz.U. L 86 z 24.3.2006, s. 20) oraz decyzja Urzędu Nadzoru EFTA z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie domniemanej niezgodnej z prawem pomocy państwa na rzecz przedsiębiorstwa *NordBook AS*, sprawa 245/09/COL (Dz.U. L 282 z 29.10.2009, s. 41).

- („FME”). Według informacji przedłożonych później Urzędowi obecnie bank jest w trakcie procesu likwidacji i zaprzestał wszelkiej działalności gospodarczej.
- (26) Jak również zauważono w decyzji nr 363/11/COL, sytuacja finansowa banku inwestycyjnego VBS hf. także pogorszyła się znacząco po zakończonych fiaskiem negocjacjach między bankiem a jego wierzycielami i udziałowcami, a następnie w 2010 r. wierzyciele banku zaprzestali wszelkich negocjacji. Decyzją z dnia 3 marca 2010 r. FME wyznaczył VBS tymczasową radę dyrektorów, a orzeczeniem sądu rejonowego w Reykjavíku z dnia 9 kwietnia 2010 r. rozpoczęto postępowanie likwidacyjne VBS zgodnie z art. 101 ustawy nr 161/2002 o przedsiębiorstwach finansowych. Cofnięto obecnie licencję banku na prowadzenie działalności bankowej z uwagi na fakt, że jest on w trakcie postępowania likwidacyjnego.
- (27) Licencja banku Saga Capital na prowadzenie działalności bankowej została cofnięta decyzją FME z dnia 28 września 2011 r. Następnie FME zażądał wszczęcia wobec banku Saga Capital postępowania likwidacyjnego oraz wyznaczenia zarządu likwidacyjnego. Orzeczeniem z dnia 16 maja 2012 r. sąd rejonowy północno-wschodniej Islandii przychylił się do żądań FME i oznajmił, że bank Saga Capital powinien zostać poddany postępowaniu likwidacyjnemu. Dnia 14 czerwca 2012 r. Sąd Najwyższy w Islandii utrzymał w mocy wspomniane orzeczenie. Decyzja FME o cofnięciu licencji banku Saga Capital na prowadzenie działalności bankowej została utrzymana w mocy orzeczeniem sądu rejonowego w Reykjavíku z dnia 5 marca 2012 r. Od orzeczenia sądu rejonowego w Reykjavíku odwołano się do Sądu Najwyższego. Bank zaprzestał jednak wszelkiej licencjonowanej działalności z uwagi na fakt, że wycofano licencję, którą jako instytucja finansowa posiadał na prowadzenie działalności bankowej.
- (28) W związku z tym jasne jest, że przedmiotowe trzy banki inwestycyjne zaprzestały obecnie wszelkiej działalności gospodarczej, cofnięto ich licencje na prowadzenie działalności, banki przechodzą obecnie postępowanie likwidacyjne i upłynął termin na zgłoszenie wierzytelności w stosunku do ich majątków⁽¹³⁾. Jeżeli bankom inwestycyjnym udzielono pomocy państwa, pomoc ta nie wywo-

luje już żadnych skutków zakłócających konkurencję, a jeżeli miało miejsce przyznanie pomocy niezgodnej z prawem, jej odzyskanie będzie niemożliwe. W tych okolicznościach decyzja Urzędu w sprawie uznania przedmiotowych środków za pomoc oraz oceny ich zgodności z Porozumieniem EOG nie miałyby żadnego praktycznego skutku⁽¹⁴⁾.

- (29) Dalsze prowadzenie formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego na podstawie części I art. 1 ust. 2 protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale jest zatem bezprzedmiotowe,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym zamyka się formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie pomocy państwa udzielonej trzem islandzkim bankom inwestycyjnym w postaci pożyczek na preferencyjnych warunkach ze zmienionymi harmonogramami spłaty.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Islandii.

Artykuł 3

Jedynie wersja niniejszej decyzji w języku angielskim jest autentyczna.

Sporządzono w Brukseli dnia 19 grudnia 2012 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Oda Helen SLETNES
Przewodniczący

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON
Członek Kolegium

⁽¹³⁾ Należy zauważyć, że upłynął termin zgłaszania wierzytelności zarządom likwidacyjnym przedmiotowych trzech banków inwestycyjnych: zgodnie z art. 85 ustawy nr 21/1991 o postępowaniu upadłościowym termin na zgłoszenie wierzytelności wynosi zasadniczo dwa miesiące, ale w wyjątkowych przypadkach powiernik może wyznaczyć termin od trzech do maksymalnie sześciu miesięcy. Niezależnie od długości termin na zgłoszenie wierzytelności rozpoczyna swój bieg z chwilą opublikowania po raz pierwszy powiadomienia skierowanego do wierzycieli i jest on wyraźnie wskazany w powiadomieniu. W związku z tym decyzja Urzędu nakazująca odzyskanie pomocy niezgodnej z prawem byłaby w tym przypadku daremna. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że władze islandzkie nie dopełniły swojego obowiązku zgłoszenia na podstawie części I art. 1 ust. 3 protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale, Urząd nie mógł wszcząć postępowania w sprawie środków wcześniej niż zrobił to decyzją nr 363/11/COL, tj. w listopadzie 2011 r. W każdym razie Urząd oczekuje, że sprzedaż majątków przedmiotowych trzech banków inwestycyjnych zostanie przeprowadzona na warunkach rynkowych i zgodnie z ogólnymi zasadami mającymi zastosowanie do stanu upadłości.

⁽¹⁴⁾ Decyzja Komisji z dnia 25 września 2007 r. dotycząca środków pomocy zastosowanych przez Hiszpanię na rzecz przedsiębiorstwa IZAR, sprawa C 47/2003 (Dz.U. L 44 z 20.2.2008, s. 33), oraz decyzja Komisji z dnia 9 listopada 2005 r. w sprawie środka wdrożonego przez Francję na rzecz *Mines de potasse d'Alsace*, sprawa C 53/2000 (Dz.U. L 86 z 24.3.2006, s. 20).